

DANIEL HURST

GYDYTOJO
ŽMONA

Iš anglų kalbos vertė

Mantas Barcas

Sofoklis

VILNIUS, 2024

PROLOGAS

Stovėdama prie lango ir stebėdama paplūdimyje vykstančią suirutę, moteris žinojo, kad ant smėlio rastas kūnas taps naujienu, per kelias ateinančias dienas į šį ramų pajūrio miestelį atnešiančia daugiau veiksmo. Tokioje nuošalioje vietovėje paprastai įmanoma sutikti tik vietinių gyventojų, iš gretimų miestų užklystančių siuntų išvežiotojų ir retkarčiais iš Škotijos atvykstančių turistų. O dabar čia sugužės būriai teismo medicinos ekspertų, žurnalistų ir liguisto smalsumo slėpti nė nebandančių praeivių.

Tai – normalus reiškinys, kai kokioje nors netikėtoje vietoje aptinkamas lavonas.

Tokie dalykai reikalauja dėmesio.

Ir visada jo sulaukia.

Šio fakto nugincyti neįmanoma, ir niekas nė nebandytų. Ypač dieną, kai smėlio ruože, nusidriekusiame palei nepakartojamo grožio pakrantę Anglijos šiaurėje, aptiktas tįsantis Driu Devlino kūnas.

Prie nenatūraliai persukto liemens prigludusių šlapių baltų marškinėlių spalva beveik niekuo nesiskyrė nuo dangų virš galvos aplipusių debesų, o pats lavonas buvo šaltas kaip ir oras šioje lietaus ir vėjo nuolat alinamoje šalies dalyje. Blyškias, gyvybę praradusias šlaunis dengė juodi šortai. Jie buvo beveik tokie pat tamsūs, kaip dangus ties horizontu, kuris pranašavo, kad šitiek visko patyrusio ir ateityje dar daugiau išbandymų sulauksiančio

miestelio link artinasi vietiniams jokios nuostabos nekelianti audra. Pilkas sportbatis ant kairės kojos vis mažiau priminė geros būklės apavą, nes potvynio bangos, nepailstamai ir beveik užgauliai skalaujančios gulintį lavoną, nuolat taškėsi smėlio ir purvo kupiniais purslais.

Dešinė negyvėlio koja buvo basa. Jei kam nors į galvą būtų šovusi mintis paieškoti dingusio bato, būtų jį radę netoliese, šokčiojantį ant neramaus jūros paviršiaus. Kaip be tikslo dreifuojantį laivą be jūreivių, kuris kada nors veikiausiai su trenksmu grįš į krantą, tačiau kol kas liko visiškai priklausomas nuo ledinių bangų malonės.

Bet niekas to bato neieškojo. Visų akys susmigusios į negyvą žmogų. Moters prie lango žvilgsnis – taip pat. Ji stebėjo, kaip savo niūraus darbo atlikti atvyksta gelbėjimo tarnybos, ir nesiliovė stebėjusi net tada, kai šią siaubingą dieną ėmė leistis saulė. Niekur nesitraukė nuo lango vien todėl, kad ant pajūrio smėlio gulintis kūnas buvo žmogaus, kurį ji kadaise mylėjo. Bet mirusįjį šiame miestelyje mylėjo ne ji viena. Tarp moterų jis buvo labai populiarus. Galbūt net per daug populiarus.

Ir tai tapo viena iš priežasčių, kodėl dabar gulėjo negyvas.

PRIEŠ DVI SAVAITES

FERNĖ

Kai automobilis, kuriame šiandien teko gana ilgokai pasėdėti keleivio vietoje, pagaliau sustoja, įsukęs į mano naujų idiliškų namų įvažą, galvoje šėlsta devynios begalės minčių. Manau, suaugusiajam atsikraustyti į naują gyvenamąją vietą yra beveik tas pats, kas vaikui pradėti lankyti naują mokyklą. Susirūpinimą, ar elgiamasi teisingai, lydi nervingo jaudulio atmosfera. Kažkur giliai pilve užgimsta nerimo maudulys, kurį sukelia apgailestavimai dėl paliktų senų draugų ir tikimybė, kad naujų susirasti nepažįstamoje aplinkoje gali būti daug sunkiau. Tačiau labiausiai kankina nenumaldomas suvokimas, kad visai nesvarbu, kas nutiks ateityje, – gyvenimas jau niekada nebus toks, koks buvo.

Kaip geriau apibūdinti naujuosius namus? Na, visų pirma, turiu pripažinti, kad šis namas visai kitoks nei tas, iš kurio atsikrausčiau. Bet tai nebūtinai blogas dalykas. Juk būtų kvaila skųstis dėl didesnės teritorijos, ar ne? Vis dėlto, kaip moterys mėgsta guosti vyrus, dydis – dar ne viskas, todėl visada stengiuosi žvelgti šiek tiek plačiau ir pasigilinti į smulkmenas.

Iš esmės šiose valdose stovi gražus pastatas: dviejų aukštų namas balintomis sienomis su keturiais miegamaisiais, dviem vonios kambariais, virtuve – tokią visada puoselėjau savo sva-jonėse – ir valgomuoju, kuris puikiai tiks svečiams priimti. Ir, lyg to būtų negana, čia įrengta erdvi svetainės zona, o už namo

pasislėpęs įstabaus grožio sodas, kuris, regis, tęsiasi be pabaigos. Vis dėlto, kad ir kaip viskas būtų neįtikėtina, mane labiau sužavėjo tai, kas driekėsi priešais šį namą, nes tai – dar geriau nei pastato vidus ar sodas. Neįsivaizduoju, ar kas nors galėtų rasti labiau idilišką vietą namams: kitoje kelio pusėje – vien smėlynai ir vandenys. Iš pastato atsiveria vaizdas į Solvėjaus fjordą – vandens dryksnį tarp Anglijos ir Škotijos, kuris atstoja dalį šias šalis skiriančios sienos. O kokio grožio ta siena! Geru oru, tokiu kaip šiandien arba vakar, kai buvau atvykusi apžiūrėti namo ir teritorijos, vaizdai tiesiog iš kojų verčia: galima kilometrus žvalgytis ne tik palei vandenį, bet ir į kitą fjordo pusę. Sėdi sau ramiai vienoje šalyje ir dairaisi po kitą.

Neįtikėtina, kad giedrą dieną laisvai gali pamatyti Škotiją, kurią praicityje daugybė žmonių žinojo kitokiu pavadinimu – Bonės Krantai. Žinoma, visa tai skamba tiesiog pasakiškai, tačiau kalbame apie Jungtinę Karalystę, todėl derėtų aptarti ir tai, kaip viskas atrodo blogu oru. Laimei, kol kas pačiai dar neteko to patirti, bet drįstu įsivaizduoti, kad ši vieta neatpažįstamai pasikeičia, kai pasislepia saulė, visas kraštas apsimuturiuoja storu debesų sluoksniu, o paplūdimio smėlio smiltis ima žnaibyti tiesiai iš aukštybių krintantys lediniai lietaus lašai.

Tačiau sprendimas čia atsikraustyti man nerimą kelia visai ne dėl tikimybės, kad dažnai būsiu priversta taikytis prie blogų orų. Taip pat niekuo dėta ir pati valda – vieta iš tikrųjų pritrenkianti, ir bet kas, įsigijęs šį namą, galėtų nedvejodamas teigti, kad jam stipriai nuskilo. Ne, sėdėdama automobilyje ir svarstydamą apie naujai atverstą gyvenimo puslapį, į kurią pati nusprendžiau žengti, suvokiu, kad mano abejonės turi visiškai kitokį pagrindą. Turbūt paprasčiausia mano dabartinę būseną nusakyti vienu žodžiu.

Prieštaringa.

Esu tikra, kad šiek tiek paklausinęjus atsirastų nemaža saujelė bėgant metams į mano gyvenimą įėjusių žmonių, kurie noriai

apie mane ką nors papasakotų. Tačiau jei reikėtų pačiai save apibūdinti, į galvą iškart šautų devynios raidės.

Miestietė.

Tikrai taip, dievinu betono džiungles. Dangoraižius. Ant kiekvieno kampo išsimėčiusias kavines. Iki vėlumos dirbančius barus ir restoranus, nuo pat ryto atsiderančias užkandines. Prekybos centrus ir parkus. Kamerinius teatrus ir griausmingas arenas. Savitarnos parduotuves, patogų susisiekimą tinklą. Ir žmones. Visus tuos žmones. Į darbą skubančius įmonių darbuotojus. Studentus. Krautuvininkus. Kavavirius. Padavėjus. Gatvių muzikantus. Bėgikus. Šunis vedžiojančius parkų lankytojus. Nepaliaujamai šurmuliuojančius, nes turi kur nors lėkti ir su kuo nors susitikti. Besidaužančius alkūnėmis traukiniuose arba ramiai vienas už kito stoviniuojančius eilėje ir laukiančius puodelio mokus.

Dievinu energiją. Dinamiškumą. *Gyvenimą.*

Visą laiką gyvenau mieste. Daugiausia – Mančesteryje. Ten užaugau ir praleidau didžiąją dalį suaugėlės gyvenimo. Ištrūkiau tik trejiems metams, kol studijavau Jorko universitete, ir dar dvejiems, kai buvau perkelta padirbėti didžiausiame Anglijos mieste – Londone. Iš tokių patirčių galima spręsti, kad nepatyrčiau nieko kito, išskyrus dvidešimt keturias valandas per parą nenutylantį triukšmą, judesį ir keistus kvapus. Na, dar ir tai, kad visada įmanoma rasti kompanijos išgerti – nesvarbu, ar trečią popiet, ar trečią ryto. Galbūt yra žmonių, kuriems tokia aplinka nepatinka, bet aš ją įsimylėjusi.

Jei kas paklaustų, su malonumu paliudyčiau, kad miestas – ne didžiulė pastatų kolekcija, o gyvas, kvėpuojantis organizmas, sudarytas iš žmonių, kurie vadina jį namais. Visada buvau vienas iš tų žmonių.

Iki šiandienos.

Dabar nustojau būti miestietė. Viso to atsisakiusi, tapau žmogumi, kuriam teks atrasti ramybę atvirose erdvėse, ilgiausiuose tylos momentuose ir, svarbiausia, vienvėje. Šuolis iš daugiau

nei dviejų milijonų gyventojų į grupelę, kuri tesiekia penkis šimtus, – beveik neabejoju, kad į tą skaičių įtrauktos net kalvose besiganančios avys.

Lik sveikas, Mančesteri.

Labas, Arbernesai.

Man pasakojo, kad didžiosios daugumos šiame miestelyje įsikūrusių žmonių giminaičiai anksčiau taip pat čia gyveno. Šeimos šiame krašte pasilieka iš kartos į kartą – tik labai maža dalis išvyksta ieškoti laimės į platesnius, gyvybingesnius vandenis. Taip yra todėl, kad čionykščiai žmonės nuoširdžiai didžiuojasi savo atokia gimtine ir įžvelgia patrauklumą galimybėje gyventi mažiau urbanizuotoje vietoje nei gretimi miestai ir didmiesčiai. Vis dėlto čia yra ir keletas gyventojų, gimusių svetur, kurie, prieš atsikraustydami gyventi į Arbernesą, jokių ryšių su juo neturėjo. Tiesiog bėgant metams ėmė šalintis nenustygstančių metropolijų ir gėidė ramesnio gyvenimo tempo. Taip atrado vietą, kurioje ko jau ko, o ramybės tikrai netrūksta.

Dėl to nekyla jokių klausimų.

Tačiau man prie tokių pokyčių teks ilgokai pratintis.

– Spėju, kad pats metas lipti iš automobilio ir padėti darbininkams tampyti mūsų daiktus.

Šalia sėdinčio vyro balsas išplėšia mane iš apmąstymų transo. Pasukusi galvą matau, kad jis man šypsosi. Miela šypsena. Labai graži. Ta pati, kuri pakerėjo mane prieš daugelį metų, kai pirmą kartą trumpai šmėstelėjo mano pusėn. Ir ta pati, į kurią žiūrėjau, kai, dėvėdama baltą suknelę,ėjau prie altoriaus. Tuomet jo šypsena buvo ne mažiau plati nei dabar. Tačiau gyvenime nebuvo mačiusi jos platesnės nei tą dieną, kai prieš šešis mėnesius sutikau atsisakyti mūsų susikurto gyvenimo ir persikraustyti čia, į šį atokų miestelį, kad su vyru, už kurio ištekėjau, galėčiau pradėti viską iš naujo.

Taip, šis sumanymas kilo mano sutuoktiniui. Iškart tai pa-brėžiu, jeigu netyčia atsitiktų kas nors negero, nes prognozės

numato blogus dalykus. Taigi, atsikraustyti kažkur į pasaulio pakraštį sugalvojau ir pasiūliau ne aš, o Driu Devlinas, arba daktaras Driu Devlinas – taip jis mėgsta prisistatyti nepažįstamiesiems.

– Šitiek metų prasiknisau medicinos universitete ne tam, kad būčiau eilinis Driu, – kartą sakė man, kol važiuojome iš vieno vakarėlio, nes paklausiau, kodėl taip stengėsi pabrėžti savo profesinį titulą net ir neformalioje aplinkoje. – Ištarti šį mažytį žodelį prieš mano vardą ir pavardę yra labai svarbu. Sunkiai dėl jo ariau, bet jeigu tau tokio paaiškinimo neužtenka, pripažinsiu: per pokalbius jis neblogai pralaužia ledus.

Nesivarginau dėl to jam priekaištauti, nors dėl įdomumo dar truputį paerzinau. Visgi iškart pasistengiau patikinti, kad man visiškai nesvarbu, ar jis daktaras Driu, ar dermatologas Driu, ar netgi šiaip eilinis diedukas Driu, nes yra mano vyras ir vis tiek didžiuosiuosi juo, kad ir ką dirbtų.

Bet mano vyro ego papildomo kilstelėjimo tikrai nereikia, todėl pernelyg dažnai neminiu, kad mėgstu tai, jog jis yra kvalifikuotas, gerą darbą turintis gydytojas. Vis dėlto negaliu ir nenoriu meluoti: dievinu, kuo jis užsiima pragyvenimui. Tai gerbiama ir be galo svarbi profesija. Be to, gerai apmokama, ir apskritai visai patogiu pašonėje turėti žmogų, kurio nuomonės galiu bet kada pasiklausti, kai savyje pastebiu kokių nors ligos simptomų.

Juk kam laukti eilėse prie gydytojų kabinetų, kai galiu namie nusivilkti marškinėlius ir pasiteirauti šalia gulinčio vyro, ar naujai atsiradęs apgamas neturėtų kelti susirūpinimo. Galbūt dėl tokių klausimų neatrodo kaip seksualumu trykštanti žmona, bet kai ant nosies keturiasdešimt, bandymai sugundyti lengvai užleidžia vietą praktiškesniems dalykams.

Tačiau būti gydytojo žmona nėra vieni privalumai. Darbas medicinos srityje reikalauja didžiulio atsidavimo ir kruopštumo. O svarbiausia – reikia būti pasirengusiam dirbti ilgiausias valandas

su daugybe pacientų, besiskundžiančių įvairiais negalavimais, ir visiems būtina ypatinga priežiūra ir dėmesys. Gydytojui dirbti atžagaria ranka tiesiog neįmanoma. Jis turi tik du variantus – viską arba nieko: arba rūpinkis pacientais tobulai, arba nedirbk išvis. Daktaras Driu visada didžiuojasi tuo, kad savo pacientams atsiduoda tiek, kiek įstengia. Tačiau iškilo problema: tokių įkyrių pacientų susikrovė pernelyg daug. Taip ir užgimė sumanymas išvažiuoti iš miesto ir tęsti karjerą ramesnėje vietoje.

– Tik įsivaizduok. Jei kasdien turėsiu mažiau pacientų, galėsiu darbą baigti penktą popiet arba net anksčiau, – džiūgavo Driu, kai pirmąkart pateikė man idėją kraustytis. – Juk ir tu visą laiką šito norėjai, ar ne? Daugiau laiko kartu? Na, Mančesteryje niekada to neturėsime. Jeigu persikelsime kitur, tai gali tapti realybe.

Puikiai pamenu jo veidą, kai ištarė man šiuos žodžius. Tiksliau, atsimenu skvarbų žydrų akių žvilgsnį, kuris pervėrė mane kiaurai ir leido pasijusti taip, kaip gebėjo tik daktaras Driu. Lyg būčiau išskirtinė, vienintelė pasaulyje. Visada mokėjo mane taip paveikti. Greičiausiai moterims tokį poveikį daro visi išvaizdūs vyrai – vienu žvilgsniu ištirpdo širdies ledus ir taip pasiekia savo. O mano vyrui padeda dar ir tai, kad jo kūno kalba visada tokia laisva. Jis niekad neatrodo įsitempęs ar sutrikęs. Visą laiką elgiasi taip, lyg šimtu procentų pasitikėtų savo jėgomis ir tuo, ką sako. Na, iš esmės dažniausiai taip ir yra.

– Pats žinai, kaip noriu, kad iš darbo grįžtum anksčiau, – sutikau tąkart su juo, nes kur kas mieliau vyrą namuose turėčiau normaliu laiku, o ne stebėčiau, kaip įslenka pro duris septintą ar aštuntą ryto, niurzgėdamas apie susikaupusį kalną laiškų ir perpildytą laukiamąjį. – Bet keisti mūsų gyvenimą į tai, kas laukia tenai, yra šiek tiek ekstremalu, nemanai? Turiu omenyje, Mančesteryje mums nieko netrūksta, kad ir ko prireiktų. Čia mūsų šeima, draugai, visos mėgstamiausios vietos. O ką turėtume ten?

– Oi, net nežinau. Gal ramybė? Taiką. Gryną orą. Didžiausius plotus, kur galėtume atsipalaiduoti. Ilgus pasivaikščiojimus paplūdimiu. Kaimo festivalius. Tikrą bendruomenę, kurios dalimi galėtume tapti, užuot buvę paprasti statistiniai duomenys, sukišti į jau ir taip per smarkiai prigrūstą šalies regioną. Geriausia, kad pirmąkart savo gyvenime – ir mūsų santuokoje – turėtume sveiką pusiausvyrą tarp darbo ir asmeninių reikalų.

Teko jam nusileisti. Ką jau ką, o argumentuoti, kodėl verta mąstyti apie persikraustymą, jis mokėjo. Bet netgi jam prireikė dar keletą dienų gerai paobliuoti ir nugaladinti savo argumentus, kol galiausiai neatsilaikiusi prisitaikiau prie jo mąstysenos.

– Matau, kad į visa tai žiūri kuo rimčiausiai, – tariu jam vieną naktį, kai visas piktas parsitrenkė namo po eilinės varginančios darbo dienos. – Turbūt supranti, kad man tokie pokyčiai kelia nemenką nerimą. Tačiau jeigu iš tikrųjų to nori, esu pasirengusi būti šalia. Sutinku kraustytis. Bet turiu vieną sąlygą. Susirasime tobulus namus. Jei man teks sėdėti galas žino kur, apsuptai vien tik bliuančių avių ir pakvaišusių kaimiečių, tai noriu bent turėti patogią virtuvę. Kiek pamenu, per sužadėtuves žadėjai man pusryčių barą, bet kol kas jo – nė kvapo.

Pusryčių baras tebuvo vienas iš daugybės mano užsibrėžtų ambicingų planų, kuriuos puoselėjau nuo pat santykių su Driu pradžios. Ankstyvame mūsų romano etape dažnai valandų valandas gulėdavome lovoje ir diskutuodavome apie įvairiausias svajones – tiek tikroviškas, tiek ir visiškai beprotiškas. Apie vietas, kurias aplankysime. Automobilius, kuriuos vairuosime. Ką norėtume veikti, kai galiausiai išeisime į pensiją. Džiaugiuosi galėdama pripažinti, kad nemaža dalis mūsų svajonių išsipildė. Tačiau jei dalis neliktų už borto, tai tebtų pasaka, o ne realus gyvenimas.

Gyvenime nebuvo mačiosi Driu laimingesnio nei tą vakarą, kai sutikau išvykti iš Mančesterio ir persikraustyti į Arbernesą – vietą, kurią jis aiškino išsirinkęs, nes keletą kartų ten jau buvo

lankęsis su draugais, grįždamas iš kelionės po Škotiją. Sakė, kad tas kraštas davė neblogą peno vaizduotei. Aišku, aš dar toli gražu nebuvau įsitikinusi, kad toks mažytis miestelis bus geriausia vieta naujam gyvenimo etapui pradėti. Tačiau vos spėjau sutikti, iškart pasipylė rimčiausi persikraustymo planai. Netrukus išplatino skelbimą, kad už labai palankią kainą parduodame savo namą, ir ėmėme plušėti prie tinkamos gyvenamosios vietos Arbernese paieškų. Prireikė vos poros kelionių į šiaurę, ir radome tokį namą, kokio norėjome.

– Jis tobulas, – buvo sakęs Driu dar prieš man jį pamatant.

Vos tik pati atsidūriau Arbernese, prie namo su sodu, supratau, kad mano vyras teisus. Bet kuris santuokoje gyvenantis žmogus pasakys, kad sutarti dėl ko nors jau yra pusė darbo, ir mums tai buvo vienas iš nedaugelio sprendimų, dėl kurių tikrai nesinorėjo ginčytis. Namas buvo tobulas. Dydis, vieta, kaina. Pradėję bendrauti su nekilnojamojo turto agentu, susidarėme reikalavimų sąrašą, ir šis variantas juos visus atitiko. Dabar čia atvykome su perkraustymo įmonės darbuotojais, kurie į vidų neša mūsų daiktus.

Taigi, lipdami iš automobilio, mudu su Driu suprantame, kad viskas oficialu. Tikrai nuo šiol čia gyvename. Nebe mieste, kuriame palikome pažįstamą ir lengvai pasiekiamą kasdienybę. Čia viskas nauja, atoku ir... pasižymi gana keistais kvapais. Mano šnervės beviltiškai bando išsiaiškinti, kodėl oras toks grynas, o ne persmelktas dūmų iš automobilių išmetamųjų vamzdžių.

Tad priėmiau gerą sprendimą ar vis dėlto padariau didžiulę klaidą? Patiks man čia ar greitai imsiu visko nekęsti? Susirasiu naujų draugų ar vienintelė kompanija šiokiadieniais bus kokia nors pavienė avis, netikėtai atklydusi prie galinės mūsų sodo tvoros? Galų gale, pamilsiu paplūdimio vaizdus priešais namą ar ilgainiui smėlynai tiesiog ims mane siaubingai kankinti ir privers ilgėtis šitaip širdžiai artimų betoninių gatvių didmiestyje, kuriomis kadaise vaikščiodavau aukštai pakelta galva?

Veikiausiai viską parodys laikas. Tačiau kai įžengiame į savo naujuosius namus ir imame planuotis, nuo ko pradėti prieangyje jau prisikaupusių dėžių iškrovimą, tiksliai žinau tik vieną dalyką.

Mano vyras ypač laimingas čia būdamas. Galbūt net *pernelyg* laimingas.